

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง "การศึกษารูปแบบและวิเคราะห์เนื้อหาวารสารภาษาไทยสำหรับเด็ก"

มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา คือ

๑. เพื่อศึกษาประวัติและวิวัฒนาการของวารสารสำหรับเด็กและเยาวชนของไทย
๒. เพื่อศึกษารูปแบบของวารสารภาษาไทยสำหรับเด็กที่พิมพ์จำหน่ายในช่วงเดือนมิถุนายน

พ.ศ. ๒๕๒๑ ถึงเดือนมิถุนายน พ.ศ. ๒๕๒๒ ตามความคิดเห็นของนักเรียนระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

๓. เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาวารสารภาษาไทยสำหรับเด็ก

ศึกษารูปแบบของวารสารภาษาไทยสำหรับเด็ก

ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามให้กับนักเรียนซึ่งเป็นตัวแทนของผู้อ่านวารสารซึ่งพิมพ์จำหน่ายระหว่างเดือนมิถุนายน พ.ศ. ๒๕๒๑ ถึงเดือนมิถุนายน พ.ศ. ๒๕๒๒ จำนวน ๘ ชื่อเรื่อง สำหรับระดับประถมศึกษาได้แก่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ และชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ จำนวน ๒๒๖ คน ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ๓ โรงเรียน และโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ๒ โรงเรียน และระดับมัธยมศึกษาตอนต้นได้แก่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ตามระบบการศึกษาแผนใหม่ และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ตามระบบการศึกษาแผนเก่า จำนวน ๑๔๐ คน ของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา (ในกรุงเทพมหานคร) จำนวน ๔ โรงเรียน รวมจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น ๔๐๖ คน ได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับคืนมาจำนวน ๔๐๖ ชุด หรือคิดเป็นร้อยเปอร์เซ็นต์ แบบสอบถามซึ่งเป็นเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยคำถามที่เปิดโอกาสให้ตอบได้โดยเสรี และคำถามที่เสนอให้เลือกตอบ ซึ่งแบ่งเป็น ๓ ตอน และเสนอผลในรูปร้อยละและค่ามัชฌิม เลขคณิต

การวิเคราะห์เนื้อหาของวารสารภาษาไทยสำหรับเด็ก

ได้ศึกษาลักษณะเนื้อหาของวารสารทั้ง ๔ ชื่อเรื่อง รวมทั้งสิ้น ๑๑๔ ฉบับอย่างละเอียด ต่อจากนั้นได้สัมภาษณ์ผู้จัดทำวารสารทั้ง ๔ ชื่อ เพื่อนำข้อมูลมากำหนดเนื้อหาของวารสารซึ่งแบ่ง ออกเป็น ๔ ประเภทใหญ่ และนำเสนอในรูปตารางเพื่อหาคำความถี่และค่ามัธยัม เลขคณิตของ การเสนอเรื่องประเภทต่าง ๆ

สรุปผลการวิจัย

ความคิดเห็นของผู้อ่านต่อรูปแบบและเนื้อหาของวารสาร

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ได้วิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อวารสาร โดยแยกออกเป็น ๒ กลุ่มคือ ความคิดเห็นของนักเรียนระดับประถมศึกษาที่มีต่อวารสาร คาวรุ่ง เด็ก พุทธรักษา เพื่อนเด็ก และสตรีสารภาคพิเศษฉบับเยาว์ และความคิดเห็นของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตอนต้นที่มีต่อวารสาร ชัยพฤกษ์ ชัยพฤกษ์วิทยาศาสตร์ และสวิตา ผลจากการวิเคราะห์ได้แบ่ง เป็น ๓ หัวข้อดังนี้

๑. รูปแบบของวารสาร
๒. เรื่องและคอลัมน์ในวารสารซึ่งนักเรียนชอบอ่าน
๓. สาเหตุของการเลือกอ่านเรื่องและคอลัมน์นั้น

ความคิดเห็นของนักเรียนระดับประถมศึกษา

รูปแบบโดยทั่วไปของวารสาร คาวรุ่ง เด็ก พุทธรักษา เพื่อนเด็ก และสตรีสารภาคพิเศษ ฉบับเยาว์ ตามความคิดเห็นของนักเรียนระดับประถมศึกษาอายุ ๘ ปี ถึง ๑๔ ปี ส่วนใหญ่เห็นว่า อยู่ในเกณฑ์ใช้ได้ ขนาดของวารสาร เพื่อนเด็กเหมาะสมดีแล้ว เพื่อนเด็กมีจำนวนหน้าเหมาะสม ต่อการอ่านมาก เช่นเดียวกันจำนวนภาพประกอบในเด็ก เพื่อนเด็ก และสตรีสารภาคพิเศษฉบับเยาว์ เหมาะสมดี ขนาดของตัวอักษรที่ใช้ใน คาวรุ่ง เด็ก พุทธรักษา และเพื่อนเด็กสะดวกต่อการอ่านมาก ระยะห่างระหว่างตัวอักษร (ช่องไฟ) ในคาวรุ่ง เหมาะสมดีแล้ว ระยะห่างระหว่างบรรทัดในเด็ก

อยู่ในเกณฑ์ สตรีสารภาคพิเศษฉบับเยาว์ และเพื่อนเด็กให้สีของภาพและตัวอักษรบนปกดึงดูดความสนใจของผู้อ่านได้มาก การให้หัวเรื่องในเด็กและเพื่อนเด็กน่าสนใจ วารสารซึ่งลงโฆษณาในจำนวนที่เหมาะสมได้แก่ ดาวรุ่ง เด็ก พุทธรักษา วารสารซึ่งไม่ปรากฏการโฆษณาคือ สตรีสารภาคพิเศษฉบับเยาว์ รูปแบบของวารสารที่ต้องปรับปรุงได้แก่ ระยะห่างระหว่างบรรทัดในดาวรุ่ง และระยะห่างระหว่างตัวอักษร (ช่องไฟ) ในสตรีสารภาคพิเศษฉบับเยาว์

เรื่องและคอลัมน์ในวารสาร เด็ก พุทธรักษา เพื่อนเด็ก และสตรีสารภาคพิเศษฉบับเยาว์ ซึ่งนักเรียนระดับประถมศึกษาชอบอ่านเป็นอันดับ ๑ มากที่สุดได้แก่ การ์ตูน เด็กและสตรีสารภาคพิเศษฉบับเยาว์ เป็นวารสารที่นักเรียนชอบอ่านการ์ตูนเป็นอันดับ ๑ และอันดับ ๓ มากที่สุด สำหรับอันดับ ๒ ชอบคอลัมน์เกมส์ นักเรียนชอบอ่านการ์ตูนในพุทธรักษาเป็นอันดับ ๑ และอันดับ ๒ มากที่สุด ชอบอ่านสุภาพตสอนเด็กเป็นอันดับ ๓ นักเรียนชอบอ่านการ์ตูนในเพื่อนเด็กเป็นอันดับ ๑ มากที่สุด ชอบนิทานประกอบภาพเป็นอันดับ ๒ ส่วนอันดับ ๓ ชอบคอลัมน์ฝึกสมอง การประดิษฐ์และน้องรักนักวาดตามลำดับดาวรุ่งเป็นวารสารที่นักเรียนชอบอ่านนิทานเป็นอันดับ ๑ มากที่สุด ชอบอ่านความรู้รอบตัวเป็นอันดับ ๒ และอันดับ ๓ ชอบคอลัมน์ภาษาไทย

สาเหตุของการเลือกอ่านเรื่องและคอลัมน์ในวารสาร ดาวรุ่ง และเด็ก เพราะได้ความรู้รองลงมาเพราะได้รับความเพลิดเพลินและสนุกสนาน ในทางตรงกันข้าม นักเรียนที่เลือกอ่านเรื่องและคอลัมน์ในวารสาร พุทธรักษา เพื่อนเด็ก และสตรีสารภาคพิเศษฉบับเยาว์ เพราะได้รับความเพลิดเพลิน รองลงมาได้แก่ความรู้

ความคิดเห็นของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

รูปแบบโดยทั่วไปของวารสารชัยพฤกษ์ ชัยพฤกษ์วิทยาศาสตร์ และสวิตา ตามความคิดเห็นของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น อายุ ๑๑ ปี ถึง ๑๖ ปี ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าอยู่ในเกณฑ์พอใช้ได้ ขนาดของวารสารที่เหมาะสมดีแล้วได้แก่ สวิตา ขนาดของตัวอักษรที่ใช้ในวารสารทั้ง ๓ ชื่อ เหมาะสมต่อการอ่านมาก สีของภาพและตัวอักษรบนปกชัยพฤกษ์วิทยาศาสตร์ดึงดูดความสนใจของผู้อ่านได้มากเช่นกัน ชัยพฤกษ์ และชัยพฤกษ์วิทยาศาสตร์ ลงโฆษณาในจำนวนเหมาะสมดีแล้ว รูปแบบของวารสารที่ต้องปรับปรุงได้แก่ ภาพประกอบไม่ชัดเจนในชัยพฤกษ์และชัยพฤกษ์วิทยาศาสตร์

การแบ่งหน้าออกเป็น ๒ หรือ ๓ คอลัมน์ในชัยพฤกษ์ ระยะห่างระหว่างคอลัมน์และจำนวนโฆษณา
ในวารสารสวิตา

นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นชอบอ่านเรื่องและคอลัมน์ในวารสารทั้ง ๓ ชื่อต่างกันไป
ดังนี้คือ นักเรียนชายชอบอ่านเรื่องวิทยาศาสตร์ในชัยพฤกษ์เป็นอันดับ ๑ มากที่สุด สำหรับอันดับ ๒
ชอบคอลัมน์ต่าง ๆ กระจายกันไป ได้แก่ English for You ในโลกกว้าง วิทยาศาสตร์ แสมป์
โลกในศตวรรษที่ ๒๐ และฝึกสมองลงปัญญา ชอบคอลัมน์คณิตศาสตร์ เป็นอันดับ ๓ นักเรียนหญิง
ชอบคอลัมน์วรรณคดีไทยมากที่สุดเป็นอันดับ ๑ และอันดับ ๒ ส่วนอันดับ ๓ ชอบคอลัมน์ต่าง ๆ กระจาย
กันไป ได้แก่ ประวัตินุคคลสำคัญ นอนหนังสือ วิทยาศาสตร์ ในวันว่าง โลกในศตวรรษที่ ๒๐ ฝึกสมอง
ลงปัญญา ตามลำดับ

เรื่องและคอลัมน์ในชัยพฤกษ์วิทยาศาสตร์ที่นักเรียนชายชอบอ่านมากที่สุดเป็นอันดับ ๑
อันดับ ๒ และอันดับ ๓ ได้แก่ อวกาศและการสำรวจอวกาศ นอกจากนี้ยังชอบคอลัมน์สิ่งผลิตใหม่
เป็นอันดับ ๑ มากที่สุดด้วย อันดับ ๒ และอันดับ ๓ ชอบคอลัมน์ชีวิตสัตว์ และอีเลคโทรนิคส์
นักเรียนหญิงชอบคอลัมน์การแพทย์เป็นอันดับ ๑ และอันดับ ๒ มากที่สุด และชอบคอลัมน์ชีวิตสัตว์
เป็นอันดับ ๓

นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นทั้งชายและหญิงชอบอ่านประวัตินุคคลสำคัญและวิทยาการ
ก้าวหน้าในสวิตาเป็นอันดับ ๑ มากที่สุด ชอบการ์ตูนเป็นอันดับ ๒ สำหรับอันดับ ๓ ชอบอาณาจักร
ธรรมชาติ แสมป์ และ English in Action ตามลำดับ

สาเหตุของการเลือกอ่านเรื่องและคอลัมน์ในวารสาร ชัยพฤกษ์ ชัยพฤกษ์วิทยาศาสตร์
และสวิตา เพราะได้ความรู้ รองลงมาเพราะได้รับความเพลิดเพลินและสนุกสนาน

เนื้อหาของวารสาร

จากการวิเคราะห์เนื้อหาวารสารภาษาไทยสำหรับเด็ก ๔ ชื่อเรื่องนั้น สามารถแบ่ง
วารสารออกได้เป็น ๒ ประเภทคือ ประเภทที่มุ่งเสนอความบันเทิงมากกว่าความรู้ และประเภท
ที่มุ่งเสนอความรู้มากกว่าความบันเทิง ประเภทแรกประกอบด้วยวารสาร คาวรุ่ง เด็ก ทูตรักษา
เพื่อนเด็ก และสตรีสารภาคพิเศษฉบับเยาว์ ประเภทที่สองได้แก่ ชัยพฤกษ์ ชัยพฤกษ์วิทยาศาสตร์

และสรีดา ฉะนั้น การสรุปผลได้แบ่งสรุปตามประเภทของวารสารดังนี้

วารสารที่มุ่งเสนอความบันเทิงมากกว่าความรู้

เรื่องบันเทิงในวารสารทั้ง ๕ ชื่อ ประกอบด้วยนิทาน เรื่องสั้น นิยายภาพ และการ์ตูน วารสารซึ่งลงนิทานสุภาพมากตามลำดับได้แก่ ดาวรุ่ง (๑๑ ครั้งในจำนวน ๗ ฉบับ) ลงฉบับละ ๒ ครั้ง พุทธรักษา ลงทุกฉบับ เพื่อนเด็กลงเพียงบางฉบับ (๓ ครั้งในจำนวน ๕ ฉบับ) นิทานเกี่ยวกับสัตว์มีลงในสตรีสาร ภาคพิเศษฉบับเยาว์มากที่สุด (๓๕ ครั้งในจำนวน ๔๖ ฉบับ) และเพื่อนเด็กลงเพียงบางฉบับ (๒ ครั้งในจำนวน ๕ ฉบับ) เรื่องสั้นทั่วไปมีปรากฏในสตรีสารภาคพิเศษฉบับเยาว์ (๒๒ ครั้งในจำนวน ๔๖ ฉบับ) เด็ก (๖ ครั้งในจำนวน ๕ ฉบับ) และเพื่อนเด็กลงทุกฉบับ ส่วนเรื่องสั้นชุดชีวิตในโรงเรียนและชุดชีวิตในครอบครัว ลงเฉพาะในสตรีสารภาคพิเศษฉบับเยาว์เท่านั้น วารสารซึ่งลงเพียงนิยายภาพมีเพียงพุทธรักษา ซึ่งลงทุกฉบับ และเด็กลงเพียง ๒ ครั้งในจำนวน ๕ ฉบับ การ์ตูนมีลงในวารสารเกือบทุกฉบับ ยกเว้น ดาวรุ่ง ประเภทของการ์ตูนที่น่าสนใจได้แก่ การ์ตูนให้คดีสอนใจ การ์ตูนให้ความเพลิดเพลิน และการ์ตูนให้ความรู้ พุทธรักษา ลงการ์ตูนให้คดีสอนใจทุกฉบับ และเพื่อนเด็กลงเกือบทุกฉบับ การ์ตูนให้ความเพลิดเพลินลงในสตรีสารภาคพิเศษฉบับเยาว์มากที่สุด (๑๔๓ ครั้ง) ประมาณฉบับละ ๒ หรือ ๓ ครั้ง รองลงมา คือ เพื่อนเด็กลงทุกฉบับ และเด็กลงทุกฉบับเช่นกัน การ์ตูนให้ความรู้มีลงในเพื่อนเด็กเพียง ๓ ครั้งในจำนวน ๕ ฉบับ

จะเห็นได้ว่าวารสารทั้ง ๕ ชื่อ แม้เรื่องบันเทิงต่างกันไปได้แก่ ดาวรุ่งลงเฉพาะนิทานในขณะที่นิทานไม่มีปรากฏในเด็กเลย ส่วนวารสารซึ่งไม่ลงเรื่องสั้นคือ พุทธรักษา และในทำนองเดียวกัน นิยายภาพไม่มีปรากฏในเพื่อนเด็ก และสตรีสารภาคพิเศษฉบับเยาว์เช่นกัน

เรื่องที่เสริมความรู้ตามหลักสูตรประถมศึกษาซึ่งปรากฏในวารสารประกอบด้วยวิชาภาษาไทย วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา และงานบ้าน วิชาภาษาไทยและงานบ้าน มีปรากฏเฉพาะในดาวรุ่งเท่านั้น วารสารซึ่งลงวิชาวิทยาศาสตร์ได้แก่ เด็กลงทุกฉบับ สตรีสารภาคพิเศษฉบับเยาว์ลงเรื่องเกี่ยวกับสัตว์ประมาณครึ่งหนึ่ง และประมาณหนึ่งในสี่เป็นเรื่องการทดลองทางวิทยาศาสตร์ วิชาสังคมศึกษา มีลงในพุทธรักษามากที่สุด โดยลงมากกว่า ๑ เรื่อง/ฉบับ รองลงมาได้แก่ เด็ก ลงมากกว่า ๑ เรื่อง/ฉบับเช่นกัน สำหรับเรื่องประเทศเพื่อนบ้านปรากฏในสตรีสารภาคพิเศษฉบับเยาว์เพียง ๑๐ ครั้ง ในจำนวน ๔๖ ฉบับ

วารสารที่ลงเรื่องเสริมความรู้ตามหลักสูตรประถมศึกษาน้อยที่สุดและไม่เน้นวิชาใดวิชาหนึ่งโดยเฉพาะได้แก่ เพื่อนเด็ก ส่วนวารสารที่ลงเรื่องเสริมความรู้ตามหลักสูตรประถมศึกษาตามลำดับคือ เด็ก พุทธรักษา

และสตรีสารภาคพิเศษฉบับเยาว์ จะเห็นได้ว่าการเสนอเรื่องที่เสริมความรู้ตามหลักสูตรประถมศึกษาในพุทธศักราช เป็นจำนวนค่อนข้างมากนี้ เป็นส่วนเสริมซึ่งผู้จัดทำต้องการให้แก่ผู้อ่าน นอกเหนือจากการสอนศีลธรรมโดยทั่วไป

เรื่องที่เสริมความรู้ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นในวารสาร ประกอบด้วยวิชาภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา และศิลปศึกษา คำศัพท์ภาษาอังกฤษมีลงเฉพาะในสตรีสารภาคพิเศษฉบับเยาว์ ประมาณสามในสี่ของจำนวนวารสารทั้งหมด คาวรุ่งลงเรื่องการใช้ภาษาและ วายากรณ์อังกฤษเพียงบางฉบับ (๓ ครั้งในจำนวน ๗ ฉบับ) วิชาวิทยาศาสตร์และสังคมศึกษา เรื่องโลกของเรามีปรากฏในสตรีสารภาคพิเศษ ฉบับเยาว์เท่านั้น ส่วนเพื่อนเด็กลงเฉพาะศิลปะไทยทุกฉบับ

จะเห็นว่าวารสารที่ลงเรื่องเสริมความรู้ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นมากที่สุดได้แก่ สตรีสาร ภาคพิเศษฉบับเยาว์ ในทางตรงกันข้าม คาวรุ่งกลับลงเรื่องเสริมความรู้ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น น้อยที่สุด ที่เป็นเช่นนี้เนื่องมาจากว่า คาวรุ่งมุ่งเสนอเรื่องที่ทำให้ความรู้กับนักเรียนระดับประถมศึกษามากกว่า ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ส่วนเด็กและพุทธศักราชเป็นวารสารที่ไม่ลงเรื่องเสริมความรู้ตามหลักสูตรมัธยมศึกษา ตอนต้นเลย ทั้งนี้เพราะวัตถุประสงค์ของวารสารทั้ง ๒ ชื่อ เน้นการเสนอเรื่องที่ทำให้ความรู้และเป็นประโยชน์ กับนักเรียนระดับประถมศึกษา เป็นสำคัญ

เรื่องที่ทำให้ความรู้ทั่วไป มีปรากฏอยู่ในวารสารทั้ง ๔ ชื่อ ซึ่งในจำนวนนี้พุทธศักราชลงความรู้ทั่วไป มากที่สุด และสตรีสารภาคพิเศษฉบับเยาว์ลงน้อยที่สุด ทั้งนี้เนื่องมาจากว่าผู้จัดทำมุ่งจะให้สตรีสารภาคพิเศษ ฉบับเยาว์เป็นหนังสือเสริมหลักสูตรการเรียนการสอนของเด็ก และการเสนอเรื่องที่ทำให้ความรู้ทั่วไปใช้ วัตถุประสงค์ของวารสาร

กิจกรรมในวารสารประกอบด้วย กิจกรรมเสริมทักษะวิชาภาษาไทยและศิลปศึกษา การเขียนเพื่อ แสดงความนึกคิดอย่างเสรีมีปรากฏในสตรีสารภาคพิเศษฉบับเยาว์ทุกฉบับ โดยลงประมาณ ๒ ครั้ง/ฉบับ และเด็กลงทุกฉบับเช่นกัน การวาดภาพมีลงในสตรีสารภาคพิเศษฉบับเยาว์ทุกฉบับ ฉบับละ ๑ ครั้ง เพื่อนเด็ก ลงทั้งการวาดภาพและการประดิษฐ์ รวม ๑๔ ครั้งในจำนวน ๔ ฉบับ

ในจำนวนวารสารทั้ง ๔ ชื่อ คาวรุ่งและพุทธศักราชเป็นวารสารที่ไม่ลงกิจกรรมในขณะที่สตรีสาร ภาคพิเศษฉบับเยาว์ เน้นการลงกิจกรรมมากที่สุด ซึ่งผู้จัดทำมีวัตถุประสงค์ที่จะใช้กิจกรรมช่วยส่งเสริม จินตนาการและสติปัญญาของเด็ก

ข่าวมีเฉพาะในเพื่อนเด็กเท่านั้น

วารสารที่มุ่งเสนอความรู้มากกว่าความบันเทิง

เรื่องที่ เสริมความรู้ตามหลักสูตรประถมศึกษาซึ่งปรากฏในชัยพฤกษ์และสริตา ประกอบด้วย วิชาสังคมศึกษาและวิทยาศาสตร์ วารสารทั้ง ๒ ชื่อ ลง เรื่องที่เสริมความรู้ตามหลักสูตรประถมศึกษา ในจำนวนใกล้เคียงกัน แต่เน้นต่างกัน คือ ชัยพฤกษ์ลง เฉพาะวิชาสังคมศึกษา เรื่องวันสำคัญที่ควรทราบ และคุณธรรม (หัวข้อละ ๖ ครั้งในจำนวน ๑๓ ฉบับ) ส่วนสริตามุ่งเสนอ เรื่องทาง วิทยาศาสตร์เท่านั้น ได้แก่ เรื่องสัตว์ ลงเกือบทุกฉบับ (๔ ครั้งในจำนวน ๑๐ ฉบับ) และการทดสอบ ทางวิทยาศาสตร์ (๔ ครั้ง)

เรื่องที่เสริมความรู้ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นในวารสาร ได้แก่ วิชาภาษาอังกฤษ ภาษาไทย วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา และพลานามัย วิชาภาษาไทย เรื่องวรรณคดีไทย มีลงใน ชัยพฤกษ์เกือบทุกฉบับ (๑๒ ครั้งในจำนวน ๑๓ ฉบับ) การใช้ภาษาและไวยากรณ์อังกฤษ มีปรากฏ เฉพาะในชัยพฤกษ์เช่นเดียวกัน (๒๐ ครั้ง) ส่วนสริตาลงคำศัพท์ภาษาอังกฤษประมาณครึ่งหนึ่งของ จำนวนวารสารทั้ง ๑๐ ฉบับ ชัยพฤกษ์วิทยาศาสตร์เป็นวารสารที่ลง เรื่อง เสริมความรู้วิชาวิทยาศาสตร์ ทั้งหมดได้แก่ การเจริญเติบโตและการสืบพันธุ์ลงเกือบทุกฉบับ (๑๒ ครั้งในจำนวน ๑๓ ฉบับ) สิ่งมีชีวิตและภาวะแวดล้อม (๑๐ ครั้ง) และวิวัฒนาการของการขนส่งประมาณสามในสี่ วิชาพลานามัย มีลงเฉพาะในชัยพฤกษ์ (๑๐ ครั้ง) และมีลงในสริตาประมาณครึ่งหนึ่ง

จะเห็นได้ว่าชัยพฤกษ์เป็นวารสารที่เสนอความรู้วิชาภาษาอังกฤษมากที่สุด และพลานามัย น้อยที่สุด วิชาวิทยาศาสตร์มีลง เฉพาะในชัยพฤกษ์วิทยาศาสตร์เท่านั้น และสริตาเน้น เรื่องที่เสริม ความรู้วิชาสังคมศึกษามากที่สุด และภาษาอังกฤษน้อยที่สุด

เรื่องที่ทำให้ความรู้ทั่วไปในวารสารประกอบด้วย เรื่องทั่วไป ความรู้ทั่วไปทางวิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษา เรื่องทั่วไปมีลงมากตามลำดับในชัยพฤกษ์ (๓๕ ครั้งในจำนวน ๑๓ ฉบับ) และ สริตา (๒๒ ครั้งในจำนวน ๑๐ ฉบับ) เรื่องที่ทำให้ความรู้ทั่วไปทางวิทยาศาสตร์ปรากฏมากที่สุดใน ชัยพฤกษ์วิทยาศาสตร์ ได้แก่ ฮีเลคโทรนิคส์ ลงประมาณ ๓ หรือ ๔ ครั้ง/ฉบับ การแพทย์ประมาณ ๑ หรือ ๒ ครั้ง/ฉบับ และสิ่งประดิษฐ์ลงเกือบทุกฉบับ (๑๖ ครั้งในจำนวน ๑๓ ฉบับ) รองลงมาเป็น ชัยพฤกษ์ (๑๕ ครั้งในจำนวน ๑๓ ฉบับ) และสริตา ลงประมาณครึ่งหนึ่ง เรื่องทางสังคมศึกษา มีลงในชัยพฤกษ์และสริตาจำนวนเท่า ๆ กัน

จะพบว่าชัยพฤกษ์และสวิตา เน้นการเสนอเรื่องทั่วไปมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของวารสารและเรื่องที่ทำให้ความรู้ทั่วไปทางวิทยาศาสตร์ส่วนใหญ่มีลงมากที่สุด ในชัยพฤกษ์วิทยาศาสตร์

กิจกรรมซึ่งปรากฏในชัยพฤกษ์และสวิตานั้นได้แก่ กิจกรรม เสริมทักษะวิชาภาษาไทย ศิลปะศึกษา และภาษาอังกฤษ สวิตาลงกิจกรรมทั้ง ๓ ประเภทมากตามลำดับ คือ การเขียนเพื่อแสดงความนึกคิด อย่างเสรีลงทุกฉบับ ฉบับละ ๒ ครั้ง การวาดภาพลงประมาณสามในสี่ การประดิษฐ์ประมาณครึ่งหนึ่ง และ เกมสหาคำศัพท์ลงประมาณสามในสี่ ส่วนชัยพฤกษ์ลงกิจกรรมเพียง ๒ ประเภทได้แก่ การเขียนเพื่อแสดงความนึกคิดอย่างเสรีทุกฉบับ ประมาณ ๑ หรือ ๒ ครั้ง/ฉบับ การประดิษฐ์ประมาณครึ่งหนึ่ง สวิตาเน้นการลงกิจกรรมมากที่สุดและชัยพฤกษ์วิทยาศาสตร์ไม่ลงกิจกรรมเลย

ข่าวส่วนใหญ่ซึ่งปรากฏในวารสารทั้ง ๓ ชื่อ ประกอบด้วยข่าวในประเทศและข่าวต่างประเทศ ข่าววิทยาศาสตร์ ชัยพฤกษ์ลงข่าวในประเทศและต่างประเทศทุกฉบับ ส่วนข่าววิทยาศาสตร์มีลงเฉพาะในชัยพฤกษ์วิทยาศาสตร์ (๒๕ ครั้งในจำนวน ๑๓ ฉบับ) และสวิตาประมาณสามในสี่เท่านั้น

เรื่องบันเทิงในวารสาร ได้แก่ นิทาน เรื่องสั้น นวนิยาย และการ์ตูน สวิตาเป็นวารสารที่ลงเรื่องบันเทิงมากที่สุดคือ ลงนิทานเกี่ยวกับสัตว์ทุกฉบับ เรื่องสั้นวิทยาศาสตร์และการ์ตูนประมาณครึ่งหนึ่ง ในขณะที่ชัยพฤกษ์ลงนวนิยายลึกลับเพียง ๔ ครั้ง และการ์ตูน ๒ ครั้งในจำนวน ๑๓ ฉบับ เรื่องสั้นวิทยาศาสตร์มีลงในชัยพฤกษ์วิทยาศาสตร์ประมาณสามในสี่

สรุปได้ว่า วารสารทั้ง ๓ ชื่อ เน้นการลงเรื่องที่ทำให้ความรู้มากกว่าความบันเทิง ชัยพฤกษ์วิทยาศาสตร์เป็นวารสารที่มุ่งเสนอความรู้ทางวิทยาศาสตร์เกือบทั้งหมด และสวิตาลงเรื่องที่ทำให้ความรู้และความบันเทิงในจำนวนใกล้เคียงกัน วารสารที่มุ่งเสนอเรื่องที่ทำให้ความรู้ทั่วไปหลายประเภทได้แก่ ชัยพฤกษ์

อภิปรายผล

การศึกษาประวัติและวิวัฒนาการของวารสารสำหรับเด็กและเยาวชนของไทยปรากฏผลว่าวารสารสำหรับเด็กของไทยนั้นเกิดขึ้นเป็นครั้งแรกในโรงเรียน ได้แก่ จดหมายเหตุแสงอรุณ (๒๔๓๕) กุมารวิทยา (๒๔๓๘) กุลสตรี (๒๔๔๕) และอัลบั้มชัยญูโยธสมัย (๒๔๕๗) ต่อมาเมื่อเอกชนให้ความสนใจจัดทำเด็กไทย (๒๔๖๔) ขึ้นมา นับเป็นวารสารสำหรับเด็กเล่มแรกของไทย ซึ่งเอกชนเป็นผู้ผลิต

จากนั้นเป็นต้นมา ความนิยมในการจัดทำวารสารสำหรับเด็กได้แผ่กว้างยิ่งขึ้น เป็นเหตุให้หน่วยราชการ มูลนิธิ และเอกชนหันมาจัดทำวารสารสำหรับเด็กมากขึ้นตามลำดับ แต่เป็นที่น่าเสียดายว่าอายุของวารสารส่วนใหญ่ค่อนข้างสั้น ฉะนั้นวารสารสำหรับเด็กของไทยจึงออก ๆ หยุด ๆ อยู่ตลอดเวลาจนกระทั่งถึง ปัจจุบันนี้ และวารสารที่ออกในระยะแรกไม่ได้มุ่งจัดทำเพื่อเด็กโดยเฉพาะ แต่ทำเพื่อผู้อ่านทั่วไป เรื่องสำหรับเด็กมีน้อย เด็กจึงต้องอาศัยอ่านเรื่องสำหรับผู้ใหญ่แทน นอกจากนี้เนื้อเรื่องไม่ค่อยน่าสนใจนัก ถ้าเป็นวารสารของโรงเรียนก็มุ่งเสนอข่าวของโรงเรียนเป็นส่วนใหญ่ รองลงมาเป็นความรู้ประกอบการเรียน และการสั่งสอนอบรมโดยตรง เรื่องบันเทิงค่อนข้างน้อย ต่อมาภายหลังจึงได้เริ่มเสนอเรื่องที่ ออกนอกโรงเรียนมากขึ้นอาทิ เช่น ความรู้ทั่วไป เรื่องบันเทิงประเภทนิทาน นวนิยาย การ์ตูน เป็นต้น ลักษณะรูปเล่มของวารสาร เมื่อเริ่มออกมีขนาดเท่าหนังสือเล่ม และได้เพิ่มขนาดใหญ่ขึ้นเรื่อย ๆ จนเท่าขนาดที่เห็นในปัจจุบัน ภาพประกอบในวารสารซึ่งออกในระยะต้นมีจำนวนน้อย และส่วนใหญ่เป็นภาพถ่าย ชาว-คำ ภาพประกอบสีเริ่มปรากฏมีในระยะหลัง แต่การพิมพ์ภาพสีไม่ค่อยดีนัก เนื่องจากวารสารสำหรับเด็กของไทยเกิดขึ้นในโรงเรียนเป็นครั้งแรก ดังนั้นผู้เขียนเรื่องได้แก่ ครู อาจารย์ และนักเรียนของโรงเรียนนั้นนั่นเอง แม้วารสารที่เอกชนเป็นผู้ผลิตก็ยังมีครูและนักเรียนเขียนเรื่องส่งมาลงอยู่เสมอ จนกระทั่งภายหลังเมื่อการผลิตวารสารเริ่มเป็นปึกแผ่น คณะผู้จัดจึงได้เชิญนักเขียนที่มีชื่อเสียงเป็นผู้เขียนเรื่องประจำให้กับวารสาร

จะเห็นได้ว่าวารสารซึ่งเหมาะสมสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาชั้นนั้น เพื่อนเด็ก และเด็ก เป็นวารสารซึ่งมีรูปแบบดีที่สุด แต่เป็นที่น่าเสียดายว่าวารสารทั้ง ๒ ชื่อได้เลิกออกไปแล้ว ถ้าผู้จัดทำ คิดจะออกเพื่อนเด็กและเด็กอีกครั้ง คงเป็นการดีไม่น้อย เพราะนักเรียนระดับประถมศึกษาให้ความสนใจอ่านกันมาก เช่นเดียวกับวารสารซึ่งเหมาะสมสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ชัยพฤกษ์วิทย์ศาสตร์ เป็นวารสารซึ่งมีรูปแบบดีที่สุด อีกทั้งนักเรียนชายให้ความสนใจอ่านกันมาก

ด้านเนื้อหาของวารสาร ดาวรุ่ง เด็ก พุทธรักษา เพื่อนเด็ก และสตรีสารภาคพิเศษฉบับเยาว์ เน้นหนักในการเสนอ เรื่องบันเทิงประเภทการ์ตูน นิทาน เรื่องสั้น ซึ่งตรงกับความสนใจในการอ่านของ นักเรียนระดับประถมศึกษาที่ชอบอ่าน การ์ตูน นิทาน มากที่สุด รองลงมาชอบเรื่องเบาสมอง เช่น เกมส์ และเรื่องที่ทำให้ความรู้อื่น ๆ นอกเหนือจากเรื่องบันเทิงแล้ว วารสารทั้ง ๔ ชื่อข้างต้น ยังมุ่งเสนอความรู้ อันเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่าน ได้แก่ ดาวรุ่ง เด็ก และพุทธรักษา ลงเรื่องที่เสริมความรู้ตามหลักสูตร

ประถมศึกษาในจำนวนค่อนข้างมาก อันจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาของนักเรียนและเป็นประโยชน์ต่อการสอนของครูด้วย ส่วนสตรีสารภาคพิเศษฉบับเยาว์เน้นการลงเรื่องที่เสริมความรู้ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นมากกว่าเรื่องที่เสริมความรู้ตามหลักสูตรประถมศึกษา ถ้าพิจารณาจากเนื้อหาโดยรวมแล้ว สตรีสารภาคพิเศษฉบับเยาว์เป็นวารสารซึ่งลงเรื่องเหมาะสมสำหรับเด็กระดับประถมศึกษามากกว่าเด็กระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ฉะนั้นการลงเรื่องที่เสริมความรู้ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นจำนวนมาก อาจจะทำให้ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ คือ อำนวยความรู้ที่เหมาะสมแก่วัย ทั้งนี้เพราะนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งกำลังเริ่มย่างเข้าสู่วัยรุ่น ไม่อยากอ่านหนังสือของเด็ก ในขณะที่นักเรียนระดับประถมศึกษาซึ่งเป็นกลุ่มของผู้อ่านวารสารที่แท้จริง ก็จะไม่ได้รับความรู้ที่เหมาะสมแก่วัยของตนอีกเช่นเดียวกัน ส่วนเรื่องที่ทำให้ความรู้ทั่วไปมีลงในวารสารทุกข้อ แต่จำนวนครั้งที่ลงไม่เท่าเทียมกัน ซึ่งขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของผู้จัดทำวารสารชื่อนั้น ๆ หรือบางครั้งไม่ได้เป็นวัตถุประสงค์ของวารสาร แต่ทางผู้จัดทำเห็นสมควรนำลงเพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่าน ได้แก่ พุทธรักษาซึ่งเป็นวารสารที่มุ่งสอนศีลธรรมเป็นหลัก ก็ยังเสนอเรื่องที่ทำให้ความรู้ทั่วไป และเรื่องที่เสริมความรู้ตามหลักสูตรเป็นจำนวนค่อนข้างมากอีกด้วย สำหรับกิจกรรมมีลงในสตรีสารภาคพิเศษฉบับเยาว์มากที่สุด ทั้งนี้เพราะในวัตถุประสงค์ของวารสารต้องการส่งเสริมจินตนาการและสติปัญญาของผู้อ่าน จึงได้ใช้กิจกรรมเป็นเครื่องช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์นี้ เช่นเดียวกับเด็กและเพื่อนเด็ก ซึ่งลงกิจกรรมเป็นคอสมันประจำ ต่างก็มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการแสดงออกทางด้านสติปัญญา ความสามารถ และความรู้สึกนึกคิดของเด็ก

การเสนอเรื่องในชัยพฤกษ์ ชัยพฤกษ์วิทยาศาสตร์ และสรีดา สนองความสนใจของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เช่นเดียวกัน คือ ชัยพฤกษ์ ชัยพฤกษ์วิทยาศาสตร์ และสรีดาเป็นวารสารที่มุ่งเสนอความรู้มากกว่าความบันเทิง และนักเรียนชายส่วนใหญ่ชอบอ่านเรื่องที่ทำให้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ ความรู้ทั่วไป และข่าว ส่วนนักเรียนหญิงชอบอ่านเรื่องทางสังคมศึกษา ภาษาไทย ข่าว ความรู้ทั่วไป และเรื่องบันเทิง ตามลำดับ ซึ่งคล้ายกับงานวิจัยของ จวงจันทร พาละหาญ ซึ่งพบว่านักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเลือกอ่านเนื้อเรื่องวิชาการหรือสารคดี ซึ่งลงในวารสารตามลำดับ คือ เนื้อเรื่องทางสังคมศึกษา วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และพลาณามัย^๑ เนื่องจากวารสารทั้ง ๓ ชื่อเน้นการเสนอ

^๑จวงจันทร พาละหาญ, "ศึกษารูปแบบและเนื้อเรื่องของวารสารภาษาไทยสำหรับเยาวชนที่มีผลต่อการเลือกอ่านของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสาธิตส่วนกลาง ปีการศึกษา ๒๕๑๕", หน้า ๑๔๓.

ความรู้มากกว่าความบันเทิง ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ แต่อย่างไรก็ตาม การลงเรื่อง ที่ให้ความรู้ในวารสารแต่ละชื่อมีน้ำหนักไม่เท่ากัน ได้แก่ ชัยพฤกษ์ เน้นการเสนอความรู้ทั่วไปมากที่สุด ซึ่งตรงตามวัตถุประสงค์ของวารสารที่ต้องการให้ความรู้ทั่วไป แต่ในขณะที่เดียวกันก็ไม่ถึงการลงเรื่อง เสริมหลักสูตร โดยเน้นการลงเรื่องที่เสริมความรู้ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นมากกว่า เรื่องที่เสริมความรู้ตามหลักสูตรประถมศึกษา ส่วนชัยพฤกษ์วิทยาศาสตร์มุ่งเสนอเรื่อง that ให้ความรู้ทั่วไปทางด้าน วิทยาศาสตร์มากที่สุด ซึ่งเป็นวัตถุประสงค์ของวารสารอยู่แล้ว ที่ต้องการเสนอความรู้ทางวิทยาศาสตร์ นอกจากนี้ยังลงเรื่อง that เสริมความรู้ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นอีกด้วย สำหรับสวิตาเป็นวารสาร ซึ่งลงเรื่อง that ให้ความรู้ทั่วไปและเรื่องบันเทิงในจำนวนใกล้เคียงกัน เรื่องที่เสริมความรู้ตามหลักสูตร เน้นเรื่อง that เสริมความรู้ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น รวมทั้งเน้นการลงกิจกรรมด้วย ถ้าพิจารณา โดยทั่วไปแล้ว สวิตาเสนอเรื่องซึ่งเหมาะสมสำหรับผู้่านหลายระดับ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากว่า สวิตาเป็นวารสารเพิ่งออกใหม่ การกำหนดวัตถุประสงค์ยังไม่แน่ชัด ฉะนั้นการเสนอเรื่องต่าง ๆ จึง ประปนกันไป

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษารูปแบบและวิเคราะห์เนื้อหาวารสารภาษาไทยสำหรับเด็ก ทำให้ทราบรูปแบบ และเนื้อเรื่องของวารสารภาษาไทยสำหรับเด็ก ตลอดจนความคิดเห็นของนักเรียนระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ผู้วิจัยจึงใคร่ขอเสนอแนะความคิดเห็นต่อผู้เกี่ยวข้องอันได้แก่ ผู้ผลิตวารสารทั้ง ๔ ชื่อ เพื่อนำไปพิจารณาหาทางปรับปรุงวารสารให้ดียิ่งขึ้น และสำหรับบรรณาธิการเพื่อ จัดทรวารสารที่ เหมาะสมกับวัยของเด็กมากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะต่อผู้ผลิตวารสาร

รูปแบบของวารสาร

๑. ควรเพิ่มขนาดของตัวร่่งให้ใหญ่เท่าขนาดสมุดเรียน ในทางตรงกันข้ามควรลดขนาดชัยพฤกษ์ และชัยพฤกษ์วิทยาศาสตร์ให้เล็กเท่าขนาดสมุดเรียน
๒. วารสารทั้ง ๔ ชื่อ ควรเพิ่มจำนวนหน้าให้มากขึ้น เพื่อจะได้มีหน้ากระดาษเสนอเรื่องต่าง ๆ เพิ่มขึ้น

๓. ควรพิมพ์ภาพประกอบเนื้อเรื่องในดาวรุ่ง เด็ก และพุทธรักษา เป็นภาพสีบ้าง เพื่อให้
 ชวนอ่านมากขึ้น

เนื้อหาของวารสาร

๑. ควรเพิ่มเรื่องที่เสริมความรู้ตามหลักสูตรประถมศึกษา วิชาสังคมศึกษาและวิทยาศาสตร์
 ในดาวรุ่ง เพื่อนเด็ก สตรีสารภาคพิเศษฉบับเยาว์ สำหรับสตรีเพิ่มเฉพาะวิชาสังคมศึกษา
๒. ควรเพิ่มเรื่องที่เสริมความรู้ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น วิชาวิทยาศาสตร์ใน
 ชัยพฤกษ์ ชัยพฤกษ์วิทยาศาสตร์ และสตรีตา
๓. ควรลงกิจกรรมเสริมทักษะวิชาศิลปศึกษาในเด็กอย่างสม่ำเสมอ
๔. พุทธรักษามีกลองเรื่องที่มีคำแปล ๒ ภาษา อาจเป็นภาษาอังกฤษแปลเป็นภาษาไทย
 หรือภาษาไทยแปลเป็นภาษาอังกฤษ ซึ่งไม่เหมาะสม ทั้งนี้เพราะเด็กระดับประถมศึกษายังไม่ได้เรียน
 ภาษาอังกฤษ การลงภาษาอังกฤษอาจทำให้เด็กไม่ยอมอ่าน

ข้อเสนอแนะต่อบรรณาธิการ

ผลจากการศึกษารูปแบบและการวิเคราะห์เนื้อหาวารสารภาษาไทยสำหรับเด็ก ปรากฏว่า
 วารสารสำหรับเด็กของไทยมีคุณภาพดีทั้งในด้านรูปแบบและเนื้อหา โดยเฉพาะเนื้อหาของวารสาร
 นอกจากจะให้ความรู้และความบันเทิงแล้ว ยังใช้ประกอบการเรียนและการสอน รวมทั้งส่งเสริม
 คุณค่าทางจริยธรรมอีกด้วย ฉะนั้นผู้วิจัยจึงใคร่เสนอแนะความคิดเห็นต่อบรรณาธิการห้องสมุดประชาชน
 และบรรณาธิการห้องสมุดโรงเรียน เพื่อพิจารณาหาทางส่งเสริมให้เด็กอ่านวารสารเพิ่มมากขึ้น

๑. บรรณาธิการห้องสมุดประชาชนและห้องสมุดโรงเรียน ควรบอกรับวารสารภาษาไทย
 สำหรับเด็กให้มากขึ้น เรื่องที่สุดเท่าที่จะทำได้ และถ้าเป็นไปได้ควรบอกรับมากกว่า ๑ ฉบับ/ชื่อเรื่อง
๒. บรรณาธิการห้องสมุดโรงเรียนควรแนะนำให้นักเรียนอ่าน เรื่องที่น่าสนใจและเป็นประโยชน์
 ในวารสารสำหรับเด็ก อาทิเช่น เรื่องที่เสริมความรู้ตามหลักสูตรประถมศึกษาหรือมัธยมศึกษาตอนต้น
 เรื่องที่ให้ความรู้ทั่วไป เป็นต้น

๓. บรรณาธิการห้องสมุดโรงเรียน อาจเป็นตัวแทนจำหน่ายหรือตัวแทนบอกรับวารสารสำหรับเด็ก
 ซึ่งเห็นว่าเหมาะสมให้กับนักเรียน เพื่อช่วยส่งเสริมตลาดวารสารสำหรับเด็กให้กว้างขวางยิ่งขึ้น
 อันจะเป็นประโยชน์ต่อการผลิตวารสารสำหรับเด็กต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

๑. ควรวิเคราะห์เนื้อหาทางวิชาการที่นำลงในวารสารภาษาไทยสำหรับเด็ก
๒. ควรวิเคราะห์เนื้อหาต้นฉบับเชิงของวารสาร เพื่อดูว่าเนื้อหาต้นฉบับเชิงได้ให้คุณค่าต่อผู้อ่านมากน้อยเพียงใด
๓. ควรวิเคราะห์งานเขียนของเด็ก ซึ่งปรากฏในวารสารเกือบทุกฉบับ เพื่อศึกษาความรู้สึกริक्तคิดของเด็ก
๔. เนื่องจากเด็กชอบอ่านการ์ตูนมากที่สุด แต่ผู้วิจัยไม่ได้รวมนิตยสารการ์ตูนเข้าไว้ใน การวิจัยครั้งนี้ ฉะนั้นจึงสมควรวิเคราะห์เนื้อหา นิตยสารการ์ตูน เพื่อดูว่าเนื้อหาเป็นอย่างไร เหมาะสม สำหรับ เด็กมากน้อยเพียงไร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย